

Aktuality z Evropské unie oblast environmentální politiky a legislativy

Číslo: 11/2011

Vyšlo 26.12.2011

V Durbanu vznikl zárodek dohody, Kjóto se prodlužuje

Účastníkům klimatické konference v Durbanu se 11. prosince podařilo shodnout na podobě nové smlouvy, která má ambice donutit všechny velké světové znečišťovatele ovzduší ke snižování emisí skleníkových plynů. Podle kritiků je však plán příliš mírný, a proto se mu pravděpodobně snížit tempo globálního oteplování nepodaří.

Byl přijatý balíček dohod, které prodloužily platnost Kjótského protokolu. Účastníci jednání se také shodli na vytvoření fondu, který by podporoval chudé země v boji proti změnám klimatu a konference zároveň vytyčila cestu k další smlouvě, která by zavazovala státy ke snižování emisí skleníkových plynů poté, co platnost Kjóta vyprší. Dohodu však kritizuje celá řada malých ostrovních států a rozvojových zemí, které jsou ohroženy stoupající hladinou oceánu a extrémními vlivy počasí. Podle nich se vyjednavací shodli na nejnižším možném společném jmenovateli a dohoda postrádá ambice usilovat o jejich přežití.

Delegáti se shodli, že od začátku příštího roku začnou pracovat na nové, právně závazné smlouvě o snižování emisí skleníkových plynů. Schválena by měla být v roce 2015 a v platnost by pak mohla vstoupit v roce 2020. Tato formulace byla dohodnuta téměř na poslední chvíli mezi největšími hráči, tedy Evropskou unií, Indií, Čínou a Spojenými státy. Přestože většina zúčastněných stran považuje tento výsledek za úspěch, pochyby o faktickém dopadu letošního summitu i míře posunu v jednáních přetrvávají.

EurActiv.cz: [Durban: Nová dohoda je na světě, platit bude od roku 2020](#)

REACH hrozí oslabení kvůli Česku

Vlády České republiky a Slovenska naléhají na evropské představitele, aby uvážili dosledky na národní hospodářství při přezkoumávání nařízení REACH. Obavy České republiky a Slovenska jsou načrtnuty v dokumentu zasláném Radě ministrů. Obě země v něm tvrdí, že menší podniky potřebují větší svobodu při plnění nařízení zvaného REACH (Registrace, evaluace a autorizace chemických látek).

Nařízení by mělo v roce 2012 projít revizí a očekává se lobbistická bitva. Na jedné straně v ní budou stát zástupci průmyslu, kteří varují, že nařízení ohrožuje konkurenceschopnost. Proti nim se postaví organizace na ochranu zdraví spotřebitelů a životního prostředí, které požadují přísnější pravidla. Podobně tomu bylo předtím, než bylo nařízení v roce 2006 schváleno. Čeští a slovenští zástupci se v listopadu ve Stockholmu zúčastnili setkání představitelů evropských zemí, jehož cílem bylo prodiskutovat právě plánovanou revizi nařízení REACH. Po schůzce vyzval český ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba Evropskou komisi k tomu, aby přehodnotila dopad nařízení na menší podniky. K iniciativě se připojilo také Slovensko, Rumunsko a Velká Británie a kladně ji ocenil i komisař pro průmysl a podnikání Antonio Tajani.

Svaz evropského chemického průmyslu (CEFIC) letos informovala o tom, že rozvíjející se ekonomiky předbíhají Evropu i Severní Ameriku v chemické výrobě a že v roce 2010 Čína a další asijské státy přilákaly třikrát více investic do chemického sektoru než západní země. Velké úpravy nařízení REACH však nelze očekávat. Zdroj z Evropské komise řekl, že při revizi nařízení bude kladen důraz spíše na zpřísnění existujících pravidel než na celkové přepracování legislativy. Po přísnějších předpisech volají evropské organizace na ochranu spotřebitelů včetně Evropského sdružení spotřebitelských svazů. Také Stálý výbor evropských lékařů (CPME) a Mezinárodní sekretariát pro chemické látky (ChemSec) naléhají na přijetí mnohem tvrdších opatření a zamezení používání chemických látek, které představují potenciální zdravotní rizika.

EurActiv.cz: [ČR a SR chtějí zmírnit nařízení REACH](#)

Dánské předsednictví: udržitelnost, finance a klima

Během předsednictví v Radě EU, které bude zastávat od 1. ledna, se Dánsko bude držet svých priorit zaměřených na podporu udržitelného rozvoje a hospodárného využívání přírodních zdrojů. Ministryně prý bude požadovat zavedení závazných cílů v oblasti energetické účinnosti, která podle jejích slov nabízí i ekonomické příležitosti. Dánsko nahradí Polsko na předsednickém postu 1. ledna 2012. Svou roli převezme v době, kdy Evropu trápí dluhová krize a problémy slábnoucích ekonomik.

Dánské předsednictví bude s největší pravděpodobností čelit odporu vůči vytváření závazných pravidel v oblasti energetické účinnosti. Ozývají se totiž hlasy, které zdůrazňují, že klíčovými otázkami jsou konkurenceschopnost a ekonomický růst. Evropská komise 15. prosince zveřejnila plán rozvoje evropské energetiky do roku 2050, který obsahuje pět scénářů dekarbonizace. Podle Lidegaardů žádný z těchto scénářů „nemůže fungovat bez významného úsilí o zajištění energetické účinnosti a většího využívání OZE“.

Zastánci alternativní energie považují plán Komise za příliš mírný. Nelíbí se jim například, že do roku 2030 nezavádí závazná čísla pro omezování emisí skleníkových plynů a využívání OZE. Do roku 2020 přitom taková závazná pravidla existují. Dánské předsednictví se dotkne také Konference OSN o udržitelném rozvoji, která se bude v červnu konat v brazilském Rio de Janeiro. Dánové se chystají využít této mezinárodní události k prosazování evropské politiky v oblasti udržitelného rozvoje. Očekává se rovněž bitva o podobu Společné zemědělské politiky, horkým tématem bude také revize nařízení REACH, které reguluje chemický průmysl.

EurActiv.cz: [Dánské předsednictví na životní prostředí zapomínat nebude](#)

Emisní povolenky mají kvůli USA potíže

Americká vláda se 21. prosince ohradila proti rozhodnutí Soudního dvora EU ohledně předpisů, které zahrnují leteckou dopravu do evropského obchodu s emisními povolenkami. Letecké společnosti budou muset od 1. ledna kupovat povolenky pro příchozí i odchozí lety z EU. Několik amerických společností se snažilo předpisy, které tuto povinnost zavádějí, právně zpochybnit. Soudní dvůr EU však včera rozhodl o neoprávněnosti jejich námitek.

Rozhodnutí soudu tak není překvapivé. Již v říjnu totiž bylo vydáno předběžné hodnocení, které ukázalo, že evropská legislativa v této otázce nenarušuje suverenitu jiných států a není v rozporu s mezinárodními dohodami.

Země, které podepsaly Kjótský protokol, se zavázaly společně vyřešit otázku emisí v leteckém prostřednictvím ICAO. Jednání však v minulých dekáдах nepřinesla žádný významný posun, a Soudní dvůr EU proto před více než deseti lety rozhodl, že Evropská unie má právo přistoupit k samostatným krokům. Plány EU však ostře odmítly Spojené státy, kde se legislativa o životním prostředí stala jedním z hlavních sporů mezi demokratií a republikány.

EurActiv.cz: [USA protestují proti emisním povolenkám v letectví](#)

Průmyslové regiony chtějí zákony o ochraně ovzduší

Státy EU, v nichž najdeme velké průmyslové regiony, spojily síly a rozhodly se bojovat proti znečištěnému ovzduší. Evropskou komisi proto vyzvaly, aby přišla s kvalitnější a flexibilnější legislativou. Mezi 12 regionů z celkem sedmi evropských zemí, které se rozhodly zlepšit ovzduší, jež samy znečišťují svým těžkým průmyslem, patří i německé regiony v Porúří a v údolí italské řeky Pád. Dohromady jejich průmysl vygeneruje 22 % HDP Evropské unie a žije v něm 18 % evropské populace. Iniciativa, kterou společně založily a jež si říká Iniciativa regionů za kvalitu ovzduší (The Air-Quality Initiative of the Regions), bude usilovat o to, aby Evropská komise dostala svého slibu na přepracování stávající směrnice na ochranu ovzduší z roku 2008.

Lékaři tvrdí, že nízká kvalita ovzduší může způsobovat zdravotní obtíže, jako je například podráždění nosní sliznice, ale stejně tak se může podílet na vážných dýchacích či srdečních komplikacích. Některé studie jdou až tak daleko, když říkají, že znečištěný vzduch způsobí až 500 tisíc úmrtí ročně (0,1 % populace EU).

Brusel by tak podle „dvanáctky“ regionů měl tyto snahy brát v potaz, než pošle k soudu národní vlády zemí, které nějakým způsobem neplní již zmiňovanou směrnici o kvalitě ovzduší. V současné době se mezi takovými „hříšnými“ nachází na 20 členských států EU (včetně Česka). Pokud na ně Komise uvalí pokuty či jiné sankce, pocítí to především místní a regionální samosprávy, myslí si Tremontari.

EurActiv.cz: [Průmyslové regiony EU postrádají kvalitnější legislativu o ochraně ovzduší](#)

NERV podpořil energetické úspory

13. prosince zveřejněné návrhy protikrizových opatření z dílny Národní ekonomické rady vlády (NERV) počítají i s podporou výstavby a renovací energeticky úsporných budov.

Kromě sjednocení daně z přidané hodnoty na 20 %, snižování počtu zaměstnanců ve školství či zvyšování daně z nemovitostí mají podle Národní ekonomické rady vlády, velký potenciál pomoci České republice v překonání hospodářských potíží i energeticky úsporné budovy. Návrh protikrizového balíčku tak především potěšil podnikatele, kteří mají rekonstrukce budov v popisu práce. Mezi ně patří i iniciativa Šance pro budovy, která si v minulosti nechala od NERVu potvrdit, že díky energeticky úsporným budovám lze ušetřit během 25 let až 223 miliard korun. V případě, že reálná cena energie poroste rychlejším tempem, než jsou 3 % za rok, jejich přínosy pro ekonomiku budou ještě větší.

Jak také ukazuje zkušenost z jiných členských zemí EU, cesta by mohla vést i přes nové finanční nástroje, jako jsou například nízkouročené půjčky z revolvingového fondu nebo slevy na dani z příjmů vlastníků, kteří novou budovu postaví ve vysokém energetickém standardu nebo provedou energeticky důkladnou renovaci stávající budovy.

EurActiv.cz: [NERV: ČR by na cestě z krize mohly pomoci i úsporné budovy](#)

Energetická strategie EU preferuje plyn

Evropská komise zveřejnila plán rozvoje evropské energetiky do roku 2050. Na rozdíl od tuzemské energetické koncepce v něm přisuzuje velkou roli zemnímu plynu. Materiál se ale soustředí hlavně na to, jak zajistit, aby energetický sektor do roku 2050 přispěl ke snížení emisí skleníkových plynů o 80-95 %.

Z návrhu, který v Bruselu představil evropský komisař pro energetiku Günther Oettinger, vyplývá, že Komise pravděpodobně považuje zemní plyn za nejvýznamnější krátkodobý zdroj energie. Evropští lídři se v říjnu 2009 dohodli na tom, že by EU měla do uvedeného roku v souladu se závěry panelu OSN pro klimatickou změnu snížit emise skleníkových plynů o 80-95 %. Obhájci obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti v materiálu ale chybí střednědobé cíle, a považují jej proto za „promarněnou příležitost“. Podobně to vidí i výkonný ředitel dánské energetické společnosti DONG Energy Anders Eldrup. Ten celkovou vizi dokumentu považuje za dobrou, ale nelíbí se mu „politická mezera“ mezi roky 2020 a 2050.

Namísto střednědobých cílů a způsobů jejich dosažení Komise v materiálu představila pět scénářů dekarbonizace evropské energetiky do roku 2050 a upozornila na některé jejich výhody a nevýhody. Mezi zvažovanými scénáři jsou scénář vysoké energetické účinnosti, scénář diverzifikace energetického mixu, scénář vysokého podílu obnovitelných zdrojů, scénář opožděného nástupu CCS a scénář nízkého podílu jaderné energie. Exekutiva zdůraznila, že v období 2011 až 2050 je třeba do rozvoje elektroenergetických sítí investovat celkem 1,5 bilionu až 2,2 bilionu eur.

EurActiv.cz: [Energetické plány EU do roku 2050 zřejmě potěší plynaře](#)

LIFE+ má být rozsáhlejší

Evropská komise má v úmyslu zvýšit rozpočet programu LIFE. Program se soustředí na tři prioritní oblasti: přírodu a biologickou rozmanitost, politiku a správu v oblasti životního prostředí a informace a komunikace. Jeho rozpočet v současném dobiehající období (2007-2013) tvoří 2,1 miliardy eur.

Pro lepší představu, v minulosti bylo z tohoto programu financováno například zalesňování půdy v Irsku, technologie pro čištění průmyslových vod v Itálii, nizozemský projekt na snížení hluku v přímořských přístavech nebo projekt na dekontaminaci některých polských jezer od fosfátů. Tento finanční nástroj by měl být v rozpočtovém období 2014 - 2020 navýšen. A to hned o 52 % - tedy na 3,2 miliardy eur. Jedna čtvrtina by měla být zaměřena na projekty spojené s přizpůsobováním se klimatické změně.

EurActiv.cz: [Komise chce navýšit rozpočet komunitárního programu LIFE+](#)

Další zprávy...

EurActiv.com: [UK admits breach of EU pollution laws](#)

EurActiv.com: [Report sheds light on Europe's energy-guzzling homes](#)

EurActiv.com: [Energy bosses demand urgent carbon price action](#)

EurActiv.com: [Parliament backs limits on phosphates](#)

EurActiv.com: [Canada becomes first country to quit Kyoto protocol](#)

EurActiv.com: [Battle begins to decipher Durban climate deal](#)

EurActiv.com: [UN climate talks wrap up with 2020 global pact](#)

EurActiv.com: ['Pedal power' study assesses cycling's climate impact](#)

EurActiv.com: [African nations move closer to EU position at Durban](#)

Problematika odpadních vod v EU

V letech 2007 až 2013 bude v celé EU vynaloženo na infrastrukturu pro odvádění nebo čištění odpadních vod podle směrnice o čištění městských odpadních vod přibližně 14 miliard EUR. Cílem je zajistit, aby lidský a průmyslový odpad neměl nepříznivé účinky na lidské zdraví ani na životní prostředí. Z nejnovější zprávy o provádění této směrnice za období 2007/08 vyplývá, že i když bylo dosaženo určitého pokroku, možnosti ke zlepšení při jejím dodržování stále existují. Ukazuje se, že ve většině starých členských států EU zůstalo čištění odpadních vod na dobré úrovni a zlepšilo se čištění vod vypouštěných do citlivých oblastí, zatímco v nových členských státech došlo k celkovému zlepšení při odvádění i při čištění.

Celková plocha označená jako citlivá (eutrofní nebo u níž hrozí eutrofizace), která vyžaduje přísnější stupeň čištění, se od poslední zprávy zvýšila z 68 % na 73 %. To by mohlo zčásti signalizovat, že došlo k nárůstu eutrofních vod, ale i to, že členské státy více rozlišují a chrání své citlivé oblasti. V provádění přísnějšího stupně čištění vod stále existují velké rozdíly, nicméně velmi vysoké míry dodržování směrnice bylo dosaženo v Rakousku, Nizozemsku a Německu, ke zlepšení došlo v Dánsku, Finsku, ve Francii, v Lucembursku a Švédsku a v zemích EU-12, zejména v Litvě. Čištění odpadních vod je na vysoké úrovni ve velkoměstech, kde 77 % odpadních vod prochází čistírnami vod s přísnějším stupněm čištění. V některých velkoměstech však přiměřené čištění dosud chybí, a to i ve čtyřech městech v EU-15: Barreiro/Moita a Matosinhos v Portugalsku, Frejus ve Francii a Terst v Itálii.

Směrnice o čištění městských odpadních vod vyžaduje, aby se odpadní vody odváděly a čistily ve všech oblastech, kde dochází k jejich znečišťování a které odpovídají osídlení nad 2 000 obyvatel. Takových oblastí existuje v zemích EU-27 téměř 23 000 a pokud jde o znečištění odpadních vod, představují celkem zatížení přibližně 550 milionů populačního ekvivalentu. Směrnice počítá s biologickým čištěním odpadních vod („sekundárním čištěním“) a u zvláště citlivých oblastí, u nichž je potřebná vyšší míra ochrany, vyžaduje přísnější stupeň čištění.

Europa.eu: [Jak EU zvládá problém odpadních vod](#)

Green Ten Test for the Danish Presidency

Deset prioritních témat pro dánské předsednictví EU v oblasti životního prostředí zpracovala kancelář EEB. Hlavní prioritami jsou trvalá udržitelnost, nastavení rozpočtového rámce pro roky 2014 až 2020 a změna klimatu.

Eeb.org: [Green Ten test for the Danish Presidency](#)

EEB'S ASSESSMENT OF OF THE POLISH PRESIDENCY

Shrnutí činnosti polského předsednictví EU v uplynulém půlroce. Hodnocení EEB Polsku nepřálo, glosuje jej větou „A below average performance that was dragged down by Poland's addiction to dirty energy“.

Eeb.org: [EEB'S ASSESSMENT OF THE ENVIRONMENTAL RESULTS OF THE POLISH PRESIDENCY](#)

Achieving a 30% domestic carbon reduction target

Studie WWF ukazuje, že cíl EU snížit emise skleníkových plynů o 30 % by byl realizovatelný, a to dokonce i pokud by počítal s tím, že veškeré tyto emise budou sniženy na vlastním území Evropské unie.

Wwf.org: [Achieving a 30% domestic carbon reduction target](#)